

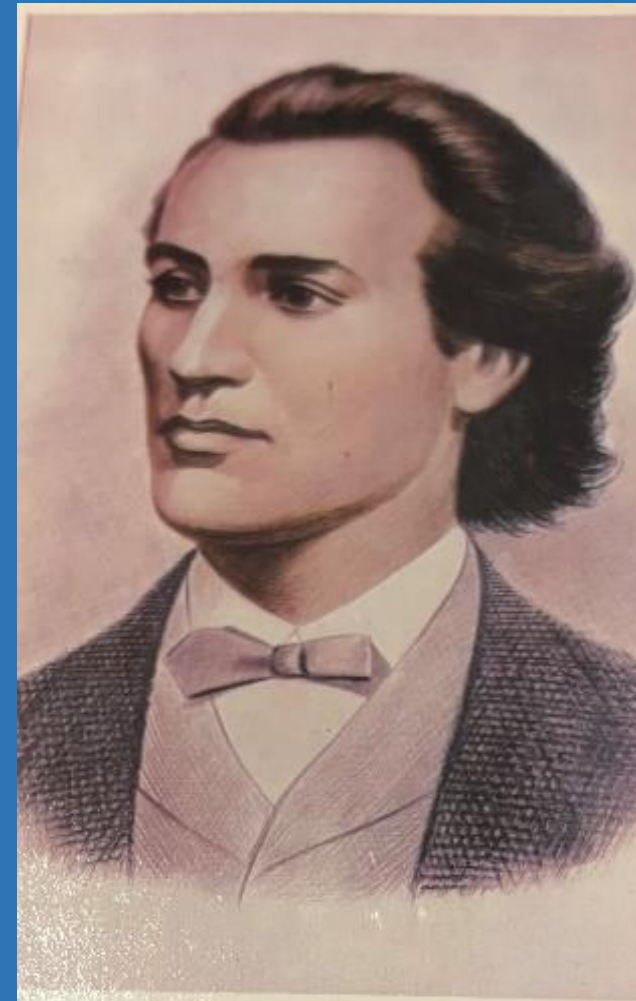
UPSC
BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ
UNIVERSITARĂ

SALA DE LECTURĂ CFCL

Expoziție virtuală dedicată Sărbătorilor Naționale: „Ziua comemorării lui Mihai Eminescu” și „Ziua Națională a Culturii”

MIHAI EMINESCU - OM AL TIMPULUI MODERN

(15 ianuarie 1850 - 15 iunie 1889)

EMINESCU, sinteza cea mai cuprinzătoare, penetrantă și vizionară

Prin MIHAI EMINESCU (15 ianuarie 1850, Botoșani – 15 iunie 1899, București), nu doar poezia, al cărei reprezentant de frunte a devenit mai apoi, dar și proza și publicistica literară și politică românească s-au ridicat spre culmile cele mai înalte de gândire și simțire modernă, europeană, izbucnind în tăria unui parfum unic al gândirii și expresiei specificului nostru național.

În acest chip, filonul românesc al străvechilor culturi traco-dace și latine, dezvoltat vreme de peste două milenii pe pământul „De la Nistru pân-la Tisa”, și-a găsit, în Eminescu, sinteza cea mai cuprinzătoare, penetrantă și vizionară.

MIHAI EMINESCU și-a dat măsura operei într-un răstimp scurt, de doar douăzeci de ani, între 1864 și 1883, dar idealurile neclintite pentru păstrarea ființei naționale a poporului, pentru independența și suveranitatea lui, precum buna afirmare a adevărului și frumosului în cugetare și faptă sunt marile sale biruințe care au zguduit conștiința românească, făcând-o să se întoarcă spre sinea ei istorică, vechea Dacie, oferindu-i perspectiva dezvoltării în continuare, egală între popoarele lumii, nesubjugată de întâmplările tragice ale aceleiași istorii, și să-și dureze „marele viitor”, în ritmul intens al culturii și civilizației europene.

MIHAI EMINESCU „geniul național”...

Pentru înflăcăratele și cutezătoarele sale idei puse în slujba neamului, pentru străluminările de gândire și de simțire exprimate artistic, pentru neegalata contribuție adusă la istoria culturală și literară românească și pentru implicarea ei în universalitate, Mihai Eminescu a fost numit **„geniul național”, „poetul nepereche”, „făuritorul de generații”, „poetul cel mai poet”, „creatorul de frumuseți unice”,** caracterizările aparținând nu doar celor mai ilustre nume ale culturii românești, Titu Maiorescu, B. P. Hașdeu, Nicolae Iorga, Tudor Arghezi, M. Sadoveanu, G. Călinescu, Tudor Vianu, Constantin Noica și alții,

ci sau alăturat alte mari personalități ale literaturilor străine, care și-au exprimat prețuirea și recunoștința față de *Luceafărul poeziei românești*, înscriindu-i creația între valorile de preț ale umanității:

G. B. Shaw, Giuseppe Ungaretti, Pablo Neruda, Maria Theresa Leon, Alain Guillerrou, Mario Roques, M. Cugno, Mario Ruffini și alții.

MIHAI EMINESCU, omul deplin al culturii române

„Omul deplin” al culturii române, cum i s-a spus cu o dreaptă și fericită formulă, MIHAI EMINESCU a întrupat cu strălucire măreția și drama geniului romantic.

Eminescu a visat absolutul și l-a atins cu aripa poemului și a „**cuvântului ce exprimă adevărul**”, a fost preocupat perpetuu de problemele esențiale ale vieții și ale omenescului, ridicându-le îndrăzneț la înălțimea mitologiei lirice.

Reformator și creator de limbaj liric, Eminescu a căutat cu ardoarea neistovită a romanticului drumul dintre **real** și **ideal**, dintre **sentiment** și **idee**, dintre **clipă** și **eternitate**, așternând între ele puntea de aur a poeziei.

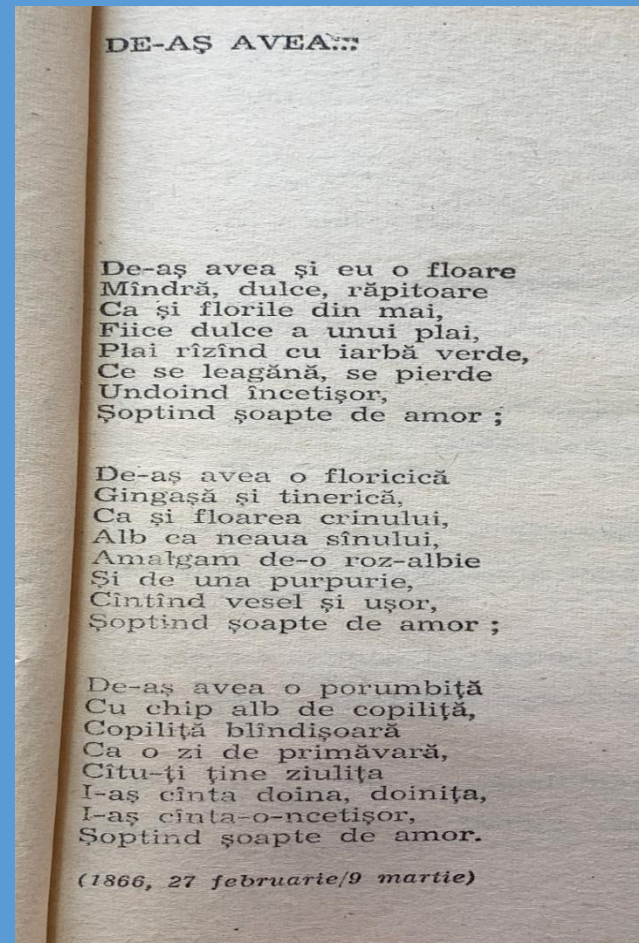
Întrebările, îndoielile, visele marilor poeți ai lumii au fost și ale sale. Interogativ și tragic ca Shakespeare (căruia i-a închinat o nestinsă admirație), retoric și furtunos ca Hugo și Byron, visător și fantast ca Novalis, senin și clasic ca Goethe, sceptic și metafizic ca autorii **Vedetelor**, Eminescu rămâne profund român, profund național, meritându-și universalitatea tocmai prin această specialitate.

Dragostea lui pentru folclor, pentru poezia populară și pentru istoria națională, pentru tot ceea ce ne definește în fața lumii sunt sigiliile definitive ale unui mod profund particular și, în același timp, profund românesc de a vedea și de a „citi” marea carte a naturii și a universului.

Începuturile literare ale lui Eminescu:

25 februarie 1866 în paginile revistei „Familia”
editată la Budapesta de cunoscutul publicist Iosif Vulcan.

**Primele creații literare, ale
acestui tânăr necunoscut,
găzduite între coloanele
revistei „Familia”, a fost
poezia
„DE-AȘ AVEA...” ,
care a marcat debutul
poetului.**

**„Cu bucurie, - scria I. Vulcan în același
număr al publicației sale, - deschidem
coloanele revistei noastre acestui june
de doar 16 ani, care cu primele sale
încercări poetice trimise nouă, ne-a
surprins plăcut”.**

LUCEAFĂRUL- poem social-filozofic

- Între atâtea poezii lirice pe tema dragostei și naturii se înalță „**Luceafărul**”- poem de înaltă anvergură social-filozofică și sinteză artistică, în care sunt transfigurate cele mai semnificative momente ale biografiei artistului de geniu, vasta lui concepție asupra dragostei și existenței umane în societate.
- În structura poemului intră diverse simboluri, ce relevă marea aspirație a eroului liric la dragoste, interesul și dorința de a se apropia de oameni, de a cunoaște și a împărtăși bucuria și suferințele lor.
- Luceafărul (Hiperion, după mitologia greacă) reprezintă chipul creatorului romantic, stăpânit mereu de impulsul cunoașterii și aspirației spre absolut, spre dăruire totală.

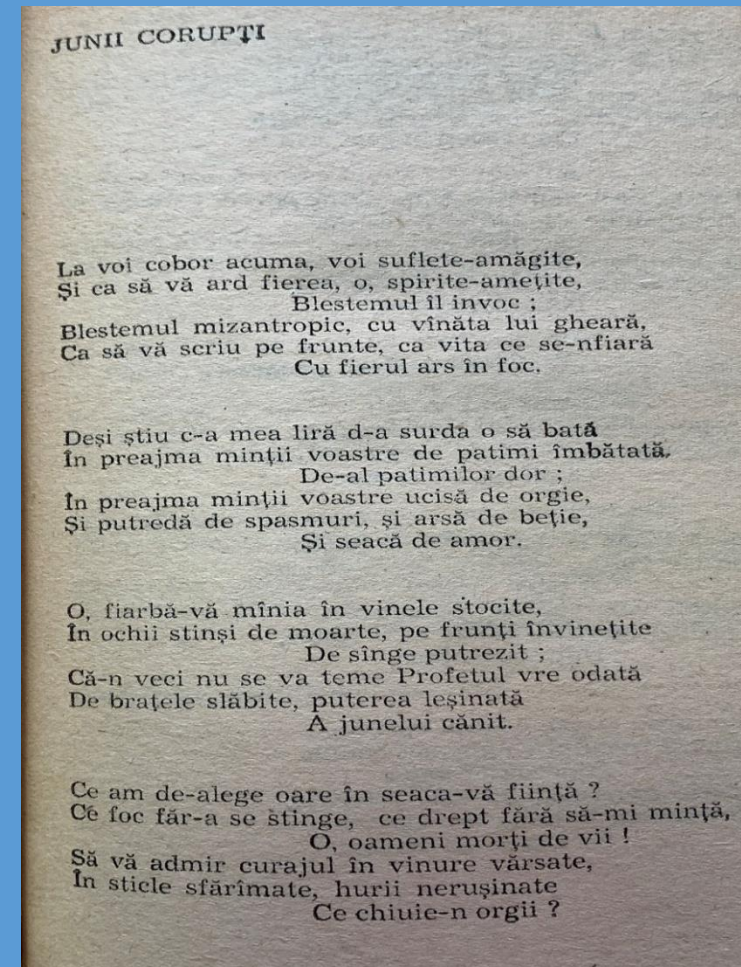
- Trist și gânditor, plămădit din foc solar și noapte, Luceafărul îi propune ființei iubite *înălțarea în lumea lui ideală*. Tânăra fată, *ființă pământească*, nefiind în stare să înțeleagă dorința lui, îi cere supremul sacrificiu, *ca el să renunțe la felul său de a fi și să accepte chip de muritor*.
- Calea parcursă de către Luceafăr la Demiurg, ca acesta să-i dezlege *nimbul nemuririi*, e redată în imagini atât de vii și concise, de parcă ar sugera viziunea zborului cosmic.

Versurile:

Porni Luceafărul. Creșteau
în cer a lui aripe
Și căi de mii de ani
treceau În tot atâtea
clipe.

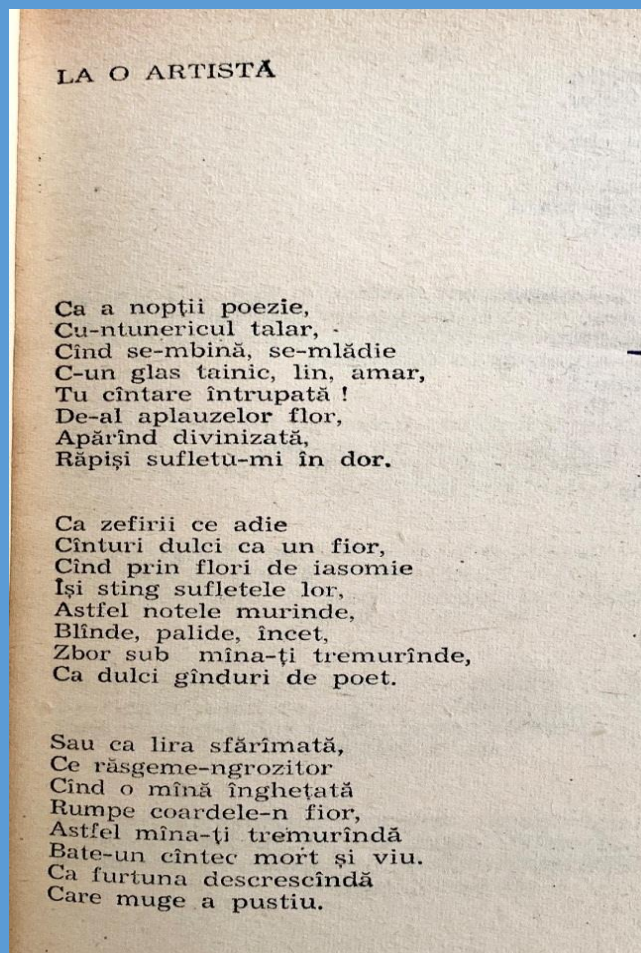
Primele manifestări literare ale geniului eminescian în devenire

- *Protestul manifestat în operele anterioare „JUNII CORUPTI”, „ÎNGER ȘI DEMON”, „GENIU PUSTIU”, capătă o semnificație mult mai concretă, eroul central al poemului, agitatorul proletar, întruchipează cele mai nobile idei ale luptătorilor pentru cauza Comunei, exprimate de pe pozițiile clasei muncitoare.*
- *„JUNII CORUPTI” considerate primele manifestări literare ale geniului eminescian în devenire.*

Întâiul onorar al poetului

În amintirea debutului
său,
poetul i-a încredințat tot
lui Iosif Vulcan, în
primăvara anului 1883,
publicarea unora dintre
cele mai frumoase
cântece de iubire ale sale,
pentru care a primit
**„întâiul onorar” din
viața sa de literat.**

Motivele de bază ale
acestor începuturi poetice
eminesciene – *nostalgia
după meleagurile natale,
tînjirea după dragostea
pierdută, meditațiile
filozofice pe marginea
problemelor etern-umane*
– urmează să devină căile
magistrale ale operei sale,
privite în ansamblu.

DUMITRU MATCOVSCHI

Dor de Eminescu

De când mă țin minte pe lume, întotdeauna mi-a fost dor de Eminescu. Eminescu pentru mine nu e doar un poet, e și un sfânt.

El nu și-a vândut niciodată neamul pe bani, pe onoruri. El nu a scris imnuri de glorie închinat regilor, țarilor, demnitarilor de pe timpurile Măriei sale. Pe Eminescu, noi cei din Basarabia , îl citeam într-o vreme pe apucate.

Astăzi, slavă Domnului, avem întotdeauna pe masă cartea Măriei sale. Și totuși, dorul de Eminescu, pe mine unul mă încearcă și azi. Eminescu n-a fost muritor de rând, ci a fost un Zeu, a fost, dacă se poate spune astfel, Dumnezeuul poeziei noastre.

De aceea , poate, și astăzi ca și ieri, ca și alaltăieri, mi-e dor de Eminescu ca de un Zeu, ca de un părinte, ca de un tribun, ca de un cel mai mare Poet al tuturor timpurilor și al tuturor pământurilor.

(București-Otopeni,19 mai 1990).